

Monika Czapska

Kontakty artystyczne Prus Krzyżackich z Czechami w 2 połowie XIV i 1 poł. XV wieku

Streszczenie

Problematyka pracy koncentruje się na produkcji artystycznej na terenie państwa zakonu krzyżackiego w okresie od 1350 do 1450 roku. W badaniach uwzględnione zostały różne dziedziny sztuk plastycznych, zwłaszcza malarstwo – od monumentalnego po miniaturowe, oraz rzeźba snycerska i kamienna, czy tkaniny.

Pojawienie się tendencji bohemizujących w sztuce państwa krzyżackiego było procesem, który przebiegał w kilku fazach i był ściśle związany z artystycznym i kulturowym rozwojem Pragi za czasów Karola IV i jego syna Wacława IV. Dynamika tego zjawiska przedstawia się jako ewolucja od tendencji linearnych w malarstwie monumentalnym, o czytelnym, swoiście przetworzonym i „przefiltrowanym” przez sztukę czeską, „rdzeniu” włoskim, poprzez tzw. nurt realistyczny (malarski), wywiedziony ze środowiska malarzy dworskich w Pradze, aż do rozkwitu w latach 90. XIV wieku stylu międzynarodowego, który obejmując swym zasięgiem wszystkie dziedziny artystycznej produkcji, przyniósł najwybitniejsze realizacje jakie zaistniały na obszarze państwa zakonnego w wiekach średnich. Analizując zakres i formę nawiązań do sztuki czeskiej oraz poszukując prawdopodobnych dróg, którymi zewnętrzne impulsy docierały do Prus, można wyróżnić kilka płaszczyzn, na których dokonywał się transfer artystyczny. Rozprawa, nie roszcząc sobie pretensji do szczegółowego omówienia wszystkich realizacji, ma na celu wskazanie spektrum zjawisk w procesie artystycznego transferu pomiędzy państwem zakonnym a Królestwem Czech.

Dolna granica czasowa podjętych w pracy rozważań, a więc połowa XIV stulecia to czas, kiedy po raz pierwszy w malarstwie pruskim uchwytne stały się bezpośrednie odniesienia do sztuki czeskiej. Data 1450 to umowna granica końca intensywnego transferu artystycznego.